

A szomszédos országokból érkező működőtőke-befektetések térszerkezeti összefüggései Kárpátalján

Izing Máté Antal

BCE Nemzetközi Kapcsolatok és Politikatudományi DI Geopolitika Alprogram

mate.izing@stud.uni-corvinus.hu

Kárpátalja megye geopolitikai szerepét meghatározza, hogy Lengyelország, Szlovákia, Magyarország és Románia is szomszédja, továbbá a megye multietnikus jellege okán kialakuló gazdasági etnocentrizmus is szerepet játszhat a szomszédos országok és Kárpátalja között meghúzódo komplex gazdasági és társadalmi kapcsolatrendszerben.

Kárpátalja megye a Kárpát-medence egyik legnagyobb etnikai diverzitási indexével, s egyben a NUTS 3 régiók közül a legnagyobb negatív migrációs egyenleggel rendelkező térsége.

A megye történelmi, őshonos nemzetiségei (magyar, ruszin, szlovák, román stb.) mellett így a migráció is meghatározza a szomszédos országok és Kárpátalja közötti élénk társadalmi kapcsolatot. 2018-ra több mint 50 ország közel 700 cége képviseltette magát a térségben, melyből több mint 200 magyar érdekeltséggel rendelkezik. A többi szomszédos ország is aktívan jelen van a piacon: 142 szlovák, 113 lengyel cég működik a megyében. Az Ukrán Állami Statisztikai Hivatal adatai szerint a szomszédos országok tevékenységei Kárpátalján meghatározó mértéket öltenek: a szomszédos országok működőtőke-befektetésének összege közel 40 százalék, ugyanakkor ezen országok vállalkozásai alkotják az összes Kárpátalján jelenlévő külföldi cég 70 százalékát. Ezen arányok rávilágítanak arra, hogy a megye szomszédjai főként kis- és középvállalkozásaikat működtetik itt, mely szektorokban az informális kapcsolati háló szerepe különösen fontos lehet, így tehát a társadalmi (rokoni, baráti) kapcsolatok meghatározzák a megye FDI-szerkezetét.

A kutatás célja, hogy a szakirodalom feltárásán túl a szomszédos országok, Ukrajna és az Eurostat társadalmi és gazdasági idősoros adatait elemezve feltárjam a Kárpátalja gazdasági kapcsolatrendszerét, annak változásait és okait a Szovjetunió felbomlásától napjainkig, kitérve az ukrán-orosz konfliktus eddigi, statisztikailag is mérhető következményeire.

Az utóbbi években a téma számos elismert kutatója mutatott rá, hogy egy új Közép-Európa van kialakulóban. Ezen rendszerben a szomszédos országoknak különösen nagy gazdasági szerepe lehet, szervesen együttműködve az olyan régiókkal, mint Kárpátalja, amely négy, EU-tagországnak is szomszédja. A kutatás fontos célja, hogy feltárja a térség geopolitikai helyzetét, a szomszédos országokkal kialakult gazdasági és társadalmi kapcsolatrendszerét, ami számos hazai tudományos szervezet számára adaptálható tanulmány lehet.